

Nr 134.

Ankom till riksdagens kansli den 15 maj 1928 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående rätt att med civil befattning förena beställning å arméns och marinens övergångsstaten jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 27 januari 1928 dagtecknad proposition, nr 56, vilken, i vad propositionen ankommer på statsutskottet, hänvisats till detta utskott för förberedande behandling, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva,

dels att vad i gällande avlöningsbestämmelser för innehavare av civil befattning stadgas därom, att med befattning icke må förenas annan tjänst å rikets stat, icke skall utgöra hinder att med dylik befattning förena sådan beställning å arméns eller marinens övergångsstat, vars innehavare icke är underkastad full tjänstgöringsskyldighet, dock att förening av tjänster, som nu sagts, icke må äga rum, med mindre Kungl. Maj:t efter prövning, att beställningen å övergångsstat ej inverkar hinderligt för tjänstgöringen i den civila befattningen, därtill lämnar tillstånd,

dels ock att till arméns eller marinens övergångsstat frivilligt överförd beställningshavare, som tillika är innehavare av ordinarie civil befattning å rikets stat eller av civil extra ordinarie eller därmed jämförlig icke-ordinarie statstjänst, ävensom till sådan stat tvångsvis överförd beställningshavare, som tillika är innehavare av icke-ordinarie statstjänst av nyssnämnd art, må under tid, då han icke fullgör honom jämlikt kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande arméns och marinens övergångsstaten åliggande tjänstgöring, uppbära lön å övergångsstaten i enlighet med de grunder, som i förberörda statsrådsprotokoll angivits.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till ovanberörda statsrådsprotokoll.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehått två motioner, väckta den ena, nr 244, inom första kammaren av herr C. G. *Hammar skjöld* och den andra, nr 418, inom andra kammaren av herrar J. *Fjellman* och N. *Holmström*.

I den förstnämnda motionen har hemställts, att riksdagen, med avslag å proposition nr 56, ville besluta, att civil befattning måtte kunna förenas

med beställning å arméns och marinens övergångsstat på i huvudsak samma villkor, som gälla för beställningshavare å reservstat vid dylik förening av tjänster.

I den senare motionen har föreslagits, att riksdagen måtte besluta,

att — med avslag å Kungl. Maj:ts proposition nr 56 — till övergångsstat frivilligt överförd beställningshavare vid krigsmakten må få innehava civil statstjänst utan att fördenskull erhålla någon minskning i de med befattningen å övergångsstat förenade förmåner; samt

att f. d. fast anställd personal vid krigsmakten, vilken under anställningen befordrats till sergeant i truppförband och i samband med den verkställda begränsningen av staterna erhållit avsked mot åtnjutande av därför stadgad engångsersättning, må få tillgodoräkna sig den fasta anställningen såsom statstjänst och sålunda kunna anställas i annan statens befattning, även om därför stadgad ålder överskridits, dock utan rätt att få tillgodoräkna sig den fasta anställningen såsom tjänstår i den nya befattningen.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

I likhet med departementschefen och samtliga i frågan hörda myndigheter anser utskottet rättvisa och billighet fordra, att möjlighet beredes personal, som frivilligt övergått till arméns och marinens övergångsstater, att med innehavande beställning förena civil ordinarie statstjänst. Det nu förefintliga hindret härutinnan — de i gällande avlöningsreglementen för civila befattningshavare förekommande stadgandena angående förbud att med civil befattning förena annan tjänst å rikets stat — synes sålunda böra undanröjas. I överensstämmelse med vad Kungl. Maj:t föreslagit, torde dock rätten att förena militär beställning å övergångsstat med ordinarie civil tjänst göras beroende av Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall.

*Utskottets
yttrande.*

Vad angår det föreslagna sättet för anordningens genomförande eller att föreskrift i ämnet meddelas i en allmän kungörelse, har utskottet funnit detsamma lämpligt.

Att, på sätt ifrågasatts, beställningshavare må vid förening av tjänster bibehålla en efter enhetlig grund bestämd del av den för honom å övergångsstat gällande lön, har utskottet ock — med hänsyn till önskvärdheten av enhetliga och lättillämpliga bestämmelser å förevarande område samt i betraktande av beställningshavares skäliga anspråk på att, innan han beslutar sig för att söka en civil tjänst, kunna bedöma, vilka ekonomiska fördelar en tjänsteförening kan medföra — ansett sig för sin del böra förorda.

Vidkommande storleken av det lönebelopp, som bör få bibehållas av vederbörande beställningshavare vid tjänsteförening, hava, såsom av statsrådsprotokollet framgår, delade meningar gjort sig gällande. Motionsvis hava ock förslag framlagts i detta hänseende.

Vid prövning av denna fråga har utskottet funnit sig böra ansluta sig till departementschefens, av arméförvaltningen förordade förslag härutinnan

eller att den lön, som beställningshavare på arméns eller marinens övergångsstat vid tjänsteförening må bibehålla, bestämmes till en tredjedel av den lön, som eljest tillkommer vederbörande, dock att, därest den sammanlagda avlöningen härigenom skulle understiga förenämnda lön, angivna del av denna lön skall ökas med vad som motsvarar skillnaden.

Departementschefen har i i likhet med allmänna civilförvaltningens löne-nämnd ansett, att beställningshavare å frivillig övergångsstat, som med beställning å sådan stat förenar civil extra ordinarie eller annan därmed jämförlig icke-ordinarie statstjänst, bör vidkännas samma reduktion i lönen å övergångsstat som den, vilken erhållit ordinarie befattning. Då emellertid beställningshavare, varom fråga är, redan nu kan med sin beställning förena civil icke-ordinarie tjänst utan reduktion av honom å övergångsstat tillkommande löneförmåner, har möjlighet ansetts böra stå öppen för Kungl. Maj:t att medgiva, att beställningshavare, som vid tidpunkten för de ifrågasatta bestämmelsernas ikraftträdande förenar civil icke-ordinarie statstjänst med beställning å övergångsstat, må, så länge han kvarstår i den av honom då innehavda civila tjänsten, bibehållas vid större del än en tredjedel av lönen å övergångsstat, dock givetvis högst hela lönen. Detta synes ock utskottet skäligt. Emellertid anser utskottet rättvisa och billighet fordra, att enahanda regler må gälla i de fall, då jämlikt 3 § i officersavlöningsreglementet den 29 juni 1921 tillstånd lämnats beställningshavare å aktiv stat att med ordinarie beställning förena gymnastiklärarbefattning, ävensom i det fall, då, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, Kungl. Maj:t medgivit viss beställningshavare å aktiv stat att med sin beställning förena befattning såsom lärare vid gymnastiska centralinstitutet.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om beställningshavares lön under honom åliggande militär tjänstgöring samt beträffande löneförmåner åt beställningshavare, som tvångsvis överförts till övergångsstat, vid förening av civil icke-ordinarie tjänst med beställning å övergångsstat har icke givit utskottet anledning till erinran.

Beträffande slutligen det motionsvis väckta yrkandet angående tillgodoräkning av fast anställning för f. d. fast anställd personal vid krigsmakten, som under anställningen befordrats till sergeant i truppförband och i samband med den verkställda begränsningen av staterna erhållit avsked mot åtnjutande av därför stadgad engångsersättning, har utskottet ansett detta förslag innefatta en fråga, som icke bör avgöras generellt för all sådan personal utan göras beroende av vederbörande myndighets prövning i varje särskilt fall. Utskottet kan sålunda ej biträda berörda yrkande i motionen II: 418.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i vad angår befattningshavare, tillhörande andra—åttonde samt tionde huvudtitlarna, i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och

med avslag å herr C. G. V. Hammarskjölds samt herrar Fjellmans och Holmströms ovanberörda motioner, I: 244 och II: 418, medgiva,

a) att vad i gällande avlöningsbestämmelser för innehavare av civil befattning stadgas därom, att med befattning icke må förenas annan tjänst å rikets stat, icke skall utgöra hinder att med dylik befattning förena sådan beställning å arméns eller marinens övergångsstat, vars innehavare icke är underkastad full tjänstgöringsskyldighet, dock att förening av tjänster, som nu sagts, icke må äga rum, med mindre Kungl. Maj:t efter prövning, att beställningen å övergångsstat ej inverkar hinderligt för tjänstgöringen i den civila befattningen, därtill lämnar tillstånd; samt

b) att till arméns eller marinens övergångsstat frivilligt överförd beställningshavare, som tillika är innehavare av ordinarie civil befattning å rikets stat eller av civil extra ordinarie eller därmed jämförlig icke-ordinarie statstjänst, ävensom till sådan stat tvångsvis överförd beställningshavare, som tillika är innehavare av icke-ordinarie statstjänst av nyssnämnd art, må under tid, då han icke fullgör honom jämlikt kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 429) med vissa bestämmelser rörande arméns och marinens övergångsstater åliggande tjänstgöring, uppbära lön å övergångsstaten i enlighet med de grunder, som av utskottet angivits.

Stockholm den 15 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, Olof Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson i Malmö, C. A. Carlsson i Gävle, E. A. Hallin, C. I. Asplund, C. G. V. Hammarskjöld, K. E. Andersson i Eliantorp, O. A. Ernfors och K. A. W. Björck; samt

från andra kammaren: herrar A. Anderson i Råstock, C. R. Jansson i Falun, P. Nilsson i Bonarp, S. Bengtsson i Norup, L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson i Blädinge, O. Olsson i Kullenbergstorp, A. Å:son Törnkvist i Karlskrona, B. F:son Holmgren, O. Nilsson i Örebro, O. Andersson i Höör och O. E. F. Järte.

Reservationer:

1) av herrar *C. G. V. Hammarskjöld, Holmgren* och *Järte*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka bifall till den av herr Hammarskjöld i ämnet väckta motionen;

2) av herr *Olsson* i *Kullenbergstorp*, vilken ansett, att utskottets motivering bort hava följande lydelse:

»I likhet med — — — i detta hänseende.

Vid prövning — — — tillkommer vederbörande dock att det synes utskottet rimligt, att, därest den sammanlagda avlöningen härigenom skulle understiga summan av förenämnda lön och tredjedelen av lönen å den civila befattningen, angivna del av lönen å övergångsstat skall ökas med vad som motsvarar skillnaden.

Departementschefen har — — — II:418.

Under åberopande» etc.;

3) av herr *Widell*.